

jeg mener, at Folketinget har behandlet denne Sag ganske, som det skulde, og at det ikke har brugt længere Tid dertil, end Folketinget med Rette kunde kræve.

Naar jeg da kan lade Forhistorien ligge, kan jeg straks gaa over til det, som det i Grunden drejer sig om, det, hvorom der er Uenighed. De to nysnævnte ærede Medlemmer havde, synes jeg, hver sin Opfattelse af, hvori Uenigheden bestod. De havde i hvert Fald hver sin Opfattelse af, hvad der nu skulde til. Det 10de tingvalgte Medlem sagde: Der er jo flere andre Fag, der kan trænge til Indskrænkning af Natarbejdet. Ja vel, det er der ogsaa, saa lad os tage dem op, men foreløbig har vi kun med dette ene Fag at gøre. Jeg har tidt hørt den Hovedindvending mod Forslag af denne eller lignende Art: Det bliver for store Spørgsmaal at tage op paa een Gang, kunde man tage det fagvis, var det lettere. Her er der et enkelt koncentreret Forhold, et bestemt Fag. Jeg synes, det er rigtigt at tage det særskilt. Dette Fag har ganske særegne Forhold, som skal behandles særskilt. Jeg vil erklære mig overmaade villig til, hvis der fra det ærede Medlems Side fremkommer Forslag om at forbyde Natarbejde i Trykkerier, da at gaa med dertil, selv med Fare for, at vi ikke længere fik den varme Avis om Morgen, det har jeg ikke noget imod.

Begge de to nævnte Medlemmer var inde paa at udtale deres — ja, lad mig bruge et tysk Udtryk — Entrüstung. Man forfærdes næsten over, at man nu vil hindre selvstændige næringsdrivende, dem, der arbejder alene eller med Hustru og Børn, i at udføre det Arbejde, de kan, i at begynde at arbejde saa tidligt og slutte saa sent, de vil; og — det har man sagt her, og det har man sagt i det andet høje Ting — man vil ikke være med til paa nogen Maade at foretage noget eller fastsætte noget som helst, der indskrænker Befolkningens, specielt Arbejdsgivernes, Ret til at udnytte deres egen Arbejdskraft. Jeg synes, det er ganske mærkværdigt, at man tør sige noget saadant, baade her og i det andet høje Ting, naar vi med Hensyn til baade denne Virksomhed og alt andet har noget, der hedder Lukkelov. Jeg er ganske sikker paa, at Handelsstanden er himmelhenrykt over, at Lovgivningen dog endelig har sat sin Magt ind paa dette Spørgsmaal og erklæret: Der skal lukkes paa bestemte Tider. I tidligere Tid var det Arbejde Søndag Formiddag og Søndag Eftermiddag og om Aftenen saa længe,

nogen vilde holde aabent. Det var et Slid og Slæb uden Grænse. Man gav frit Spillerum for den enkelte til at udnytte sine Kræfter, som det hedder — nej, til at slide sig op til ingen Verdens Nytt; det var Resultatet, fordi den ene tvang den anden til at arbejde, og det samme vilde blive Tilfældet her, hvis man gav Slip og indskød et Konkurrencemoment, som vilde tvinge mange til at arbejde med eller mod Loven for at komme op paa Siden af Konkurrenterne. Derfor synes jeg, man har Pligt til at tage dette i Betragtning, naar man fremsætter noget saadant. Men man kan ikke det ene Øjeblik, saaledes som vi skal til maaske om et Par Dage, fastsætte en Lukketid og saa det næste Øjeblik sige: Vi vil ikke være med til at hindre Folk i at foretage, hvad de kan, og hvad de vil. Det harmonerer ikke; vil man sige A, maa man ogsaa sige B.

Det ærede 3die tingvalgte Medlem (Tvede) omtalte et Hensyn, hvis Betydning jeg naturligvis i højeste Grad anerkender — forudsat, at det virkelig er det, det drejer sig om —, nemlig Befolkningens Interesse. Straks da han nævnte det, spidsede jeg Øren; jeg tænkte: Hvad er det, det ærede Medlem vil kalde Befolkningens Interesse? thi med al Anerkendelse af det ærede Medlems Person tør jeg godt sige, at det Parti, han tilhører, dog ikke i al Almindelighed varetager det almene Folks Interesser. Jeg har saaledes i frisk Minde, hvorledes man hverken fra dette Partis eller fra et andet Partis Side har været Gnist af bange for at ophæve Bestemmelser, der beskyttede netop Befolkningen mod at blive plyndret ved Aagerpriser. Det har vi vist alle sammen i frisk Minde. Naar man der har ment — det maa man vel sagtens have ment —, at Befolkningens Interesser var tjente med at faa slettet Maksimalpriser og anden Beskyttelse, forstaar ikke jeg, at man nu kommer og kaster sig op til Befolkningens Ridder i dette Spørgsmaal, som angaar en vis Klasse af Arbejdere. Det er rigtigt, at det har stor Betydning, men det Tempo, som denne Lovs Gennemførelse kommer til at gaa i, bliver ikke nogen Galop. Den skal træde i Kraft en Maaned efter, at den er bekendtgjort i Lovtidende, og med den Fart, hvormed Bekendtgørelser i Lovtidenden fremkommer, kan det vare et Stykke Tid, inden den træder i Kraft, saa selv om Loven vedtages her i den Skikkelse, hvori den foreligger, er dens Ikrafttræden ikke umiddelbart forestaaende. Der vil altsaa